

Ще один представник одеської школи теоретиків права – **Костянтин Олексійович Кузнєцов**.

Праворозуміння К. А. Кузнєцова можна віднести до вчень, які на-полягають на тому, що у своїй основі право має моральний характер. Як відомо, такий характер послідовно відстоювався школою природно-го права.

Микола Юхимович Чижов народився 6 жовтня 1853 р. в селі Єгор'єцькому Углицького повіту Ярославської губернії.

В результаті довголітніх пошуків, М. Ю. Чижов пропонує таку де-фініцію поняття права: право – це сукупність норм, установлених від-повідно до природних життєвих явищ людей, утворених силами, що кореняться не тільки в об'єктивному, поза суб'єкта лежачому світі, але й у природі людської особистості.

Список використаної літератури:

1. Пахман С. В. О современном движении в науке права: речь, произнес. в годовом собр. Юрид. о-ва, состоящего при С.-Петербург. ун-те, 14 февраля 1882 г. / С. В. Пахман. – СПб., 1882. – 307 с.
2. Васильковский Е. В. Цивилистическая методология. Ч. I : Учение о толкова-нии и применении гражданских законов / Е. В. Васильковский. – О. : «Эко-номическая» типогр., 1901. – 375 с.
3. Катков В. Д. Jurisprudentiae novum organon» (Реформированная общим язы-коведением логика и юриспруденция). Т. I : Цивилистика / В. Д. Катков. – О., 1913. – 429 с.

ФЕДОРОВ В. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Глобалізація за своїм змістом відображає світопорядок, що зміню-ється та такий, що інтенсивно змінюється далі світопорядок на основі переміщення світових центрів влади і трансформаційних процесів, що відбуваються в міжнародних, регіональних і національних соціально-політичних системах [1, 2]. Глобалізація – складний еволюційний про-цес становлення, функціонування і розвитку людської цивілізації, іні-ційований і консолідований епохальними і базисними інноваціями. На цьому акцентується увага, враховуючи, що багатьма глобалізм

сприймається як явище кінця XX і початку XXI ст. [2, с. 23-29; 3, с. 51; 4, с. 346-405].

Глобалізація XXI ст. проявляє свої інтегративні, консолідуючі особливості. Спонукаючи наукове співтовариство політиків і просто «предвісників» прогнозувати майбутнє з регіональними та світовими координаційними центрами [5, с. 45-57].

Кожна ознака глобалізації має свої позитивні і негативні властивості, які ініціює виклики — масовий вплив на державу, на її форму правління, державний устрій і державний режим. Їх систематизація представляє методологічну цінність. На цій основі можна виявити основні проблеми суспільства, визначити перспективи сучасної держави у їх вирішенні, без чого знижується ймовірність забезпечення національної безпеки [6, с. 35].

Для сучасної держави стійкість фінансової системи означає здатність держави якісно виконувати свої функції при виникненні непередбачених шоків різної природи, особливо у світлі як економічного так і інших криз сучасного світу, тут чітко визначення меж і розмірів державного боргу, ефективна реалізація боргової функції найважливіше державне завдання.

Однією з найбільш активно обговорюваних є проблема скорочення повноважень інституту держави, який втратив значну частину своїх традиційних функцій, частина з яких «перехоплена» транснаціональними та міжнародними структурами, частина передана місцевій владі і громадянському суспільству.

Але незважаючи на те, що існують серйозні протиріччя і розбіжності в уявленнях про роль держави у глобальному просторі, більшість дослідників відзначають тенденцію ослаблення інституту національної держави, розмивання її меж і руйнування традиційних політичних зв'язків під тиском нових політичних акторів. Йдеться про транснаціональні суб'єкти влади, які витісняють національні інститути і непідконтрольні міжнародним політичним структурам.

Глобально орієнтована економіка послаблює механізми регуляції внутрішньою політикою, робить держави контрольованими з боку світових фінансових ринків, інтереси яких входять у суперечність з національними інтересами. Економічна глобалізація не просто знижує значення національної держави — вона підриває основи національного суверенітету і незалежності.

Особливо важливим для легітимності держави є її нездатність виконувати свої зобов'язання як гаранта національної безпеки.

Більшість сучасних дослідників відзначають, що далеко не всі держави можуть успішно вписуватися в новий економічний простір. Міжнародні економічні процеси, які раніше успішно регулювалися на двосторонньому рівні, переростають у позадержавні відносини, у зв'язку з чим відбуваються розмивання та знецінення регулюючих функцій держави. Інформаційні, фінансові та інші процеси, пов'язані з глобаліза-

цією, скорочують можливості національних урядів з контролю внутрішньополітичної ситуації і управління нею.

Підсилюючи свої позиції транснаціональні актори, діють по всьому світу і не визнають кордонів, що все більшою мірою підриває здатність національної держави забезпечувати добробут громадян, у всякому разі частково позбавляє її традиційних структур, технологій управління і контролю.

Нагромадження суверенних боргів, що досягає історичних максимумів у розвинутих країнах, змушує переосмислювати виклики і загрози фінансовій безпеці в умовах глобального світу. Попри оптимізм, обережно висловлюваний фахівцями стосовно посткризового глобального відновлення, існує переконання в тривалості проблеми розвантаження фінансових дисбалансів.

Водночас наукові і прикладні дослідження боргового навантаження міжнародного суверенного сектору не дають однозначних відповідей щодо вирішення боргових проблем. В цьому контексті актуальність дослідження питання впливу глобалізації на формування державних боргів полягає у концептуальному визначенні безпечних параметрів нагромадження державних боргів для міжнародної та національних фінансових систем, а також напрямів міжнародного врегулювання таких процесів.

Забезпечення боргової безпеки сучасної держави залишається найактуальнішою сферою для дискусій. Багатоаспектність наслідків поширення боргових проблем державного сектору на інші сфери, складність отримання достовірної інформації щодо наявних та потенційних ризиків накопичення суверенних боргів, ідентифікація безпечних критеріїв нагромадження боргу для кожної окремої країни та здатність держав вчасно виконувати боргові зобов'язання — ось лише неповний перелік проблем, затримка вирішення яких посилює глобальну фінансову нестабільність.

Тому необхідне вивчення фінансових ризиків, удосконалення їх оцінювання та формування системи превентивних заходів. Така робота активізована міжнародними і національними організаціями, а також наднаціональними органами, які послідовно здійснюють антикризові та превентивні заходи.

Звичайно це не вичерпує глобальних та національних антикризових заходів, які здійснюються з метою оздоровлення суверенних фінансів і є складовими боргової функції держави.

Слід зазначити, що глобалізація має цілий ряд позитивних сторін у процесі впливу на державний борг. Так, вона відкриває нові можливості розвитку, оскільки сприяє поширенню інформації, знань, нових технологій, дозволяє повніше, ніж будь-коли, використовувати переваги міжнародного поділу праці, виробничої кооперації, ефективніше використовувати ресурси, кредити і т. п. Але вона ж загострює існуючі в світі протиріччя, більше того породжує нові небезпеки, конфлікти і

кризи, обумовлює збільшення державних витрат, що, в свою чергу, породжує збільшення державного боргу.

З іншого боку, процес глобалізації здатний помітно вплинути на формування нового світового порядку, знижуючи можливості національних урядів при домінуванні окремих держав міжнародного співтовариства, в результаті їхньої економічної залежності.

Багатьма економістами відзначається, що фінансова глобалізація безпосередньо впливає на проведення національної макроекономічної та грошово-кредитної політики, а саме: значно обмежується кількість цілей, які можна досягти методами грошово-кредитної політики, відбуваються поступові зміни в інструментарії грошово-кредитної політики.

Незважаючи на негативні моменти глобалізації, слід відзначити наявність тісного зв'язку між глобалізаційними процесами і фінансовою стабільністю. При цьому підтримка зваженої фінансової політики в довгостроковій перспективі сприяє досягненню фінансової стабільності, і навпаки, а в короткостроковій перспективі може проявлятися протиріччя в необхідності забезпечення цінової стабільності з вимогою підтримки стабільності фінансової системи, що в тому чи іншому виді є важливим чинником впливу на боргову безпеку держави.

Список використаної літератури:

1. Яковец Ю. В. Эпохальные инновации 21 века / Ю. В. Яковец ; Межд. ин-т П. Сорокина — Н. Кондратьева. — М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2004. — 444 с.
2. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма — ответы на глобализацию / У. Бек ; пер. с нем. А. Григорьева, В. Седельника ; общ. ред. и послесл. А. Филиппова. — М. : Прогресс-Традиция, 2001. — 304 с.
3. Делягин М. Г. Мировой кризис: Общая теория глобализации : курс лекций / М. Г. Делягин. — 3 изд. — М. : ИНФРА-М, 2003. — 768 с.
4. Чумаков А. Н. Глобализация. Контуры целостного мира / А. Н. Чумаков. — М. : Проспект, 2005. — 428 с.
5. Хаггер Н. Синдикат. История грядущего мирового правительства / Н. Хаггер. — М. : б. и., 2007. — С. 25—99.
6. Макуев Р. Х. Актуализация роли государства в обеспечении национальной безопасности в условиях глобализации / Р. Х. Макуев // Государство и право. — 2010. — № 8. — С. 33—42.